

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Кафедра міжнародного бізнесу та економічної теорії

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-
педагогічної роботи

Антон ПАНТЕЛЕЙМОНОВ

2020 р.

Робоча програма навчальної дисципліни

Економічна історія

Рівень вищої освіти: **перший (бакалаврський)**

галузь знань: **29 «Міжнародні відносини»**

спеціальність **292 «Міжнародні економічні відносини»**

освітня програма **«Міжнародний бізнес»**

вид дисципліни: **обов'язкова**

факультет **Міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу**

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

“ 28” серпня 2020 року, протокол № 1

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: к. е. н., доцент кафедри міжнародного бізнесу та економічної теорії Дерід І.О.

Програму схвалено на засіданні кафедри міжнародного бізнесу та економічної теорії

Протокол від “27” серпня 2020 року № 1

В.о. завідувача кафедри

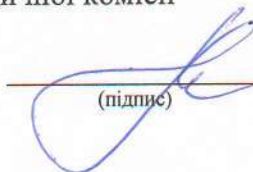

Ірина ДЕРІД
(прізвище та ініціали)

Програму погоджено науково-методичною комісією факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Протокол від “28” серпня 2020 року № 1

Голова науково-методичної комісії

Лариса ГРИГОРОВА-БЕРЕНДА
(прізвище та ініціали)

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми (керівником проектної групи) «Міжнародний бізнес» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Гарант освітньо-професійної програми (керівник проектної групи) «Міжнародний бізнес» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

(підпис)

Ірина ДЕРІД
(прізвище та ініціали)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни “Економічна історія” складена відповідно до освітньо-професійної програми «Міжнародний бізнес».

підготовки бакалаврів

спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини»

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни “Економічна історія” є забезпечення оволодіння студентами знаннями про особливості світового економічного процесу, в результаті якого формувалися, змінювалися та ліквідувалися різні економічні системи. В результаті студенти повинні засвоїти закономірності розвитку економіки в різних частинах світу протягом усього історичного періоду, ознайомитися із економічною політикою, що мала місце в різні часи, та із тим, як формувалося та еволюціонувало народне господарство

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни

- формування наступних загальних компетентностей:

ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя

ЗК5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово

ЗК8. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК9. Уміння бути критичним та самокритичним.

ЗК10. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК 12. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

- формування наступних фахових компетентностей:

ФК9. Здатність до діагностики стану досліджень міжнародних економічних відносин та світового господарства у міждисциплінарному поєднанні із політичними, юридичними, природничими науками.

ФК11. Здатність проводити дослідження економічних явищ та процесів у міжнародній сфері з урахуванням причинно-наслідкових та просторово-часових зв'язків

ФК12. Здатність використовувати нормативно-розпорядчі документи та довідкові матеріали при здійсненні професійної діяльності у сфері міжнародних економічних відносин.

ФК16. Здатність постійно підвищувати теоретичний рівень знань, генерувати й ефективно використовувати їх в практичній діяльності.

1.3. Кількість кредитів **4**

1.4. Загальна кількість годин **120**

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
обов'язкова	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
1-й	-й
Семестр	
2-й	-й
Лекції	
32 год.	год.
Практичні, семінарські заняття	
32 год.	год.
Лабораторні заняття	
- год.	год.
Самостійна робота	
56 год.	год.
Індивідуальні завдання	
1 контрольна робота (5 годин із самостійної роботи – на підготовку)	

1.6. Заплановані результати навчання

Заплановані результати навчання

ПРН 1. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, усвідомлюючи необхідність навчання впродовж усього життя, проявляти толерантність та готовність до інноваційних змін.

ПРН 2. Вільно спілкуватися з професійних питань державною та іноземними мовами усно і письмово, фахово використовувати економічну термінологію.

ПРН 3. Використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології, програмні пакети загального і спеціального призначення

ПРН 5. Володіти навичками самоаналізу (самоконтролю), бути зрозумілим для представників інших бізнес-культур та професійних груп різного рівня (з фахівцями з інших галузей знань/видів діяльності) на засадах цінування різноманітності, мультикультурності, толерантності та поваги до них.

ПРН 16. Демонструвати знання про стан досліджень міжнародних економічних відносин та світового господарства у міждисциплінарному поєднанні із політичними, юридичними, природничими науками.

ПРН 18. Досліджувати економічні явища та процеси у міжнародній сфері на основі розуміння категорій, законів; виділяючи й узагальнюючи тенденції, закономірності функціонування та розвитку світового господарства з урахуванням причинно-наслідкових та просторово-часових зв'язків.

ПРН 19. Розуміти та застосовувати чинне законодавство, міжнародні нормативні документи і угоди, довідкові матеріали, чинні стандарти і технічні умови тощо у сфері міжнародних економічних відносин.

ПРН 21. Розуміти і мати навички з ведення ділового протоколу та ділового етикету у сфері міжнародних економічних відносин, враховуючи особливості міжкультурного спілкування на професійному та соціальному рівнях, як державною так і іноземними мовами.

ПРН 23. Усвідомлювати необхідність навчання впродовж життя з метою підтримки професійної компетентності на високому рівні.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1. Економічна історія первісної епохи та Стародавнього світу.

Тема 1. Економічна історія як наука. Економічна історія первісної епохи

Предмет вивчення дисципліни. Становлення економічної історії як науки. Міждисциплінарність економічної історії. Людина як рід приматів сімейства гомінід. Доба первісного людського стада. Кам'яний вік. Формування людини. Австралопітеки. Номо habilis – людина вміла. Номо erectus – людина прямоходяча – пітекантроп. Синантроп як більш пізній тип пітекантропів. Виникнення людини розумної – Номо Sapiens: неандертальці та кроманьйонці. Господарство людини розумної доби пізнього палеоліту. Господарська діяльність людини часів мезоліту. Господарська діяльність людини часів неоліту, неолітична революція. Перший суспільний поділ праці: тваринництво та землеробство, виділення із землеробства ремесла.

Тема 2. Економічна історія людини, що проживала на території України в прадавні часи

Присвійне господарство часів палеоліту. Економіка мезоліту: криза присвійної економіки, мисливці та збирачі. Виникнення відтворювального господарства за часів неоліту. Ведення господарства у трипільській культурі. Хлібороби та скотарі. Домінування скотарства у період ранньої бронзи. Конфлікт кочівників та осілих хліборобів.

Тема 3. Початок економічної історії Стародавнього світу. Економічна історія перших держав Стародавнього Сходу

Сутність поняття Стародавній світ як періоду в історії між доісторичними часами та початком середньовіччя в Європі. Схід як місце виникнення перших держав у світі. Бронзова доба. Причини виникнення

перших держав, так званих річкових цивілізацій, (держави Месопотамії, Стародавній Єгипет, Стародавня Індія, Стародавній Китай). Економіка держав Месопотамії: номи (міста-держави), Стародавній Шумер, Шумеро-Акадська держава, Вавілонія. Економіка Стародавнього Єгипту: Нижній та Верхній Єгипет (боротьба між ними та об'єднання), землеробство, тваринництво, ремесло, будівництво, торгівля, наука. Економіка Стародавньої Індії: племена дравідів, виникнення перших міст-держав Хараппа та Мохенджо-Даро у III тис. до н. е., завоювання аріями, ведійський період, виникнення соціальної системи варн, буддійський період, політична роздробленість, завоювання персидським царем Дарієм I та Олександром Македонським, визвольницький рух, виникнення цілісної Індійської держави, трактат «Артхашастра» як письмове свідчення про розвиток господарства. Економіка Стародавнього Китаю: періодизація історії Стародавнього Китаю, період Шан-Інь, період Західного Чжоу (соціальна структура, власність на землю, система землекористування «Колодязні поля», державний апарат), період Східного Чжоу, період воюючих царств.

Тема 4. Економічна історія Стародавньої Греції (античність)

Епоха античності. Порівняння давньосхідної та античної культури. Бронзова доба на території Греції (економіка критської та ахейської культур). Занепад крито-мікенської культури. Гомерівський період («Темні століття»): рівень економіки, ремесла, власність на землю. Архаїчний період: поліси, антична власність, велика грецька колонізація, поняття класичного рабства. Елліністична Греція. Греція під владою Риму.

Тема 5. Греко-скіфська доба на території сучасної України

Заселення українських земель грецькими колоністами. Перші держави, створені колоністами на території Надчорномор'я: сільське господарство, промисли, торгівля, фінанси. Господарство племен Степової Скіфії VI–IV ст. до н. е. (кочове тваринництво). Господарство племен Лісостепу VII–IV ст. до

н. е. (осіле землеробство). Криза економічної системи Великої Скіфії, завершення греко-скіфської доби.

Тема 6. Економічна історія Стародавнього Риму (античність)

Виникнення Риму – «міста на сімох пагорбах». Легенда про виникнення Риму. Царський період (VIII–VI ст. до н. е.): соціальний поділ на патриціїв та плебеїв. Економіка в період Республіки (510–31 рр. до н. е.): боротьба патриціїв та плебеїв, патронат, землеробство та ремесла, рабовласницькі господарства (вілли та латифундії). Економіка в період Римської імперії: реформи, колонат, рабство, криза рабства.

Тема 7. Економіка території українських земель Римо-сарматської доби

Відновлення економіки античних держав Надчорномор'я після періоду занепаду. Включення античних держав Надчорномор'я до економічної системи Римської імперії: сільське господарство, промисли, торгівля. Господарство сарматських племен (проживали на території степів Надчорномор'я, починаючи з III–II ст. до н. е.): воєнна активність, домінування кочового скотарства, торгівля. Господарство пізніх скіфів. Господарство племен зарубинецької та київської культур. Господарство племен черняхівської культури.

Розділ 2. Економічна історія від середньовіччя до сучасності

Тема 8. Середньовіччя: становлення та розвиток феодальної економіки

Хронологія середньовіччя. Поняття феодалізму. Передумови та зародження феодалізму. Типологія розвитку феодалізму. Формування феодальної власності: сюзерен, васал, алод, бенефіцій, феодал. Формування системи особистої та поземельної залежності селян. Устрій феодального

господарства: панщина, оброк. *Економічна специфіка часів раннього феодалізму*: голод, висока смертність, низький рівень сільського господарства, замкненість, натуральність господарства, втрата значення міст, падіння інтелектуальної культури. *Економіка періоду розвиненого феодалізму*: остаточне оформлення феодальних відносин, зростання продуктивних сил суспільства, поглиблення суспільного поділу праці, підвищення ролі міст, розвиток товарно-грошових відносин, зміна форм феодальної експлуатації, послаблення особистої залежності, боротьба міст із феодалами та отримання містами права повного або часткового самоврядування (комунальні революції), цеховий устрій міського ремесла, виникнення банків у Західній Європі.

Тема 9 Період пізнього середньовіччя: розкладання феодального ладу і формування капіталістичного способу виробництва (кінець XV - середина XVII ст.)

Зародження капіталістичних відносин у межах феодального суспільства: визначення понять капіталізм та капіталістичні відносини. Розвиток товарно-грошових відносин у сільському господарстві, ліквідація поземельної та особистої залежності селян, фермерство. Первісне накопичення капіталу: визначення первісного накопичення капіталу, обезземелення селян; виникнення прошарку підприємців. Мануфактури. Зміна станової монархії абсолютною монархією. Великі географічні відкриття як джерело накопичення капіталу. «Революція цін» як наслідок Великих географічних відкриттів. Перша наукова революція.

Тема 10. Економіка Київської Русі (IX - XII ст.)

Господарство східних слов'ян. Передумови утворення Давньоруської держави. Ранній феодалізм в Київській Русі. Розвиток міст і ремесла. Торгівля і грошовий обіг.

Тема 11. Особливості соціально-економічного розвитку земель Київської Русі у період феодальної роздробленості (XII-XIV ст.). Економічне

життя українських земель під владою Польщі та Литви (кінець XIV — перша половина XVII ст.)

Причини феодальної роздробленості. Суспільний і економічний лад XII-XIII ст. Золотоординське іго на Південно-Західній Русі. Галицько-Волинське князівство. Економічне життя українських земель під владою Польщі та Литви (кінець XIV — перша половина XVII ст.)

Тема 12. Європейська економічна історія Нового часу

Буржуазні революції: виникнення буржуазії, взаємодія буржуазії та абсолютної монархії, передумови та наслідки буржуазних революцій, особливості буржуазних революцій в різних країнах Європи. Промислова революція: сутність явища, промислова революція в Англії, специфіка промислових революцій у різних європейських країнах.

Тема 13. Виникнення Сполучених Штатів Америки та формування економіки США

Заселення Північної Америки колоністами. Нерівномірність та особливості розвитку різних районів Північної Америки. Економічні та політичні суперечки між колонією та метрополіями. Війна за незалежність, виникнення Сполучених Штатів Америки. «Доктрина Монро». Промислова революція в США. Громадянська війна 1861–1865 рр. Зайняття США лідерської позиції у міжнародній економіці.

Тема 14. Економіка російських земель періоду Нового часу

Пережитки кріпацтва, економічна та військова відсталість російських земель напередодні реформ Петра I. Реформи. Активізація зовнішньої торгівлі. Зародження капіталістичних відносин. Скасування кріпацтва та розвиток сільського господарства. Післяреформений період.

Тема 15. Економічна історія світу в Новітні часи

Міжнародні економічні відносини напередодні Першої світової війни: глобалізація, загострення міжнародних відносин, формування Троїстого

союзу, формування Антанти. Плани держав Троїстого союзу та Антанти щодо українських земель. Перша світова війна. Політичні та економічні наслідки Першої світової війни: Версальський договір, мілітаризація економік, економіки Великої Британії, Німеччини, США, Японії та Радянського Союзу після Першої світової війни. Криза 1929–1933 рр. Загострення міжнародної ситуації та початок Другої світової війни. Політичні та економічні наслідки Другої світової війни: нова геополітична ситуація у світі, збагачення США, Холодна війна, економіка СРСР, економіка країн Західної Європи, повоєнна економіка Японії (японське «економічне диво»), деколонізація та вихід на світову арену «Азіатських тигрів», формування нафтового ринку, нафтові шоки. Передумови та розпад СРСР. Економічна специфіка трансформаційних економік країн пострадянського простору. Формування ринкової економіки в Україні.

3. Структура навчальної дисципліни

	Денна форма					
	Усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	ср
1	2	3	4	5	6	7
Розділ 1.						
Тема 1. Економічна історія як наука. Економічна історія первісної епохи.	7	2	2			3
Тема 2. Економічна історія людини, що проживала на території України в прадавні часи.	6	2	2			2
Тема 3. Початок економічної історії стародавнього світу. Економічна історія перших держав Стародавнього Сходу.	11	4	4			3
Тема 4. Економічна історія Стародавньої Греції (античність).	6	2	2			2
Тема 5. Греко-скіфська доба на території сучасної України	6	2	2			2

Тема 6. Економічна історія Стародавнього Риму (античність)	8	4	2		2
Тема 7. Економіка території українських земель Римо-сарматської доби	2				2
Контрольна робота за розділом 1	7		2		5
Всього за розділом 1	53	16	16		21
Розділ 2					
Тема 8. Середньовіччя: становлення та розвиток феодальної економіки	7	2	2		3
Тема 9 Період пізнього середньовіччя: розкладання феодального ладу і формування капіталістичного способу виробництва (кінець XV - середина XVII ст.)	7	2	2		3
Тема 10. Економіка Київської Русі (IX - XII ст.)	7	2	2		3
Тема 11. Особливості соціально-економічного розвитку земель Київської Русі у період феодальної роздробленості (XII-XIV ст.). Економічне життя українських земель під владою Польщі та Литви (кінець XIV — перша половина XVII ст.)	7	2	2		3
Тема 12. Європейська економічна історія Нового часу	7	2	2		3
Тема 13. Виникнення Сполучених Штатів Америки та формування економіки США	7	2	2		3
Тема 14. Економіка російських земель періоду Нового часу	7	2	2		3
Тема 15. Економічна історія світу в Новітні часи	8	2	2		4
Усього за розділом 2	57	16	16		25
Залік (підготовка)	10				10
Усього годин	120	32	32		56

4. Теми семінарських (практичних, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Економічна історія як наука. Економічна історія первісної епохи.	2
2	Тема 2. Економічна історія людини, що проживала на території України в прадавні часи.	2
3	Тема 3. Початок економічної історії стародавнього світу. Економічна історія перших держав Стародавнього Сходу.	4
4	Тема 4. Економічна історія Стародавньої Греції (античність).	2
5	Тема 5. Греко-скіфська доба на території сучасної України	2
6	Тема 6. Економічна історія Стародавнього Риму	2

	(античність)	
7	Контрольна робота за розділом 1	2
8	Тема 8. Середньовіччя: становлення та розвиток феодальної економіки	2
9	Тема 9 Період пізнього середньовіччя: розкладання феодального ладу і формування капіталістичного способу виробництва (кінець XV - середина XVII ст.)	2
10	Тема10. Економіка Київської Русі(IX - XII ст.)	2
11	Тема 11. Особливості соціально-економічного розвитку земель Київської Русі у період феодальної роздробленості (XII-XIV ст.). Економічне життя українських земель під владою Польщі та Литви (кінець XIV — перша половина XVII ст.)	2
12	Тема 12. Європейська економічна історія Нового часу	2
13	Тема 13. Виникнення Сполучених Штатів Америки та формування економіки США	2
14	Тема 14. Економіка російських земель періоду Нового часу	2
15	Тема 15. Економічна історія світу в Новітні часи	2
	Всього	32

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин
1	<p>Підготовка за конспектом та наданою літературою до семінару за темою 1. Економічна історія як наука. Економічна історія первісної епохи .</p> <p>Самостійно підготувати матеріал та виступити з таких додаткових питань:</p> <p>Сутність соціально-економічного розвитку суспільства. Джерело економічного розвитку.</p> <p>Формаційний підхід Карла Маркса до розуміння соціально-економічного розвитку (базис, надбудова, формації, які виділив Карл Маркс)</p> <p>Розказати про специфіку кожної з формацій</p> <p>Цивілізаційний підхід до періодизації розвитку Арнольда Тойнбі https://kuprienko.info/demeshhuk-a-v-tsilivizatsijna-teoriya-arnol-da-dzhzefa-tojnbi/</p> <p>Стадійний підхід Уолта Ростоу</p> <p>Далі із надісланого документа Теорії постіндустріального общества</p>	3

	<p>Періодизація соціально-економічного розвитку відповідно рівня індустріалізації. Розуміння постіндустріального суспільства Д. Беллом,</p> <p>Розуміння постіндустріального суспільства Д.К.Гелбрейтом</p> <p>Розуміння постіндустріального суспільства П. Друкера,</p> <p>Розуміння постіндустріального суспільства М. Кастельса</p> <p>. Розуміння постіндустріального суспільства Е.Тоффлера</p>	
2	<p>Підготовка доповідей за темою 2. Економічна історія людини, що проживала на території України в прадавні часи (підготовка доповідей)</p>	2
3	<p>Підготовка за конспектом та наданою літературою до семінару за темою 3. Початок економічної історії стародавнього світу. Економічна історія перших держав Стародавнього Сходу.</p> <p>Поза лекційним матеріалом самостійно підготуватися за такими питаннями:</p> <p>Сирія і Фінікія. Торгівля. Підручник Історія світової економіки під ред. Поляка с.32.33</p> <p>Палестина. Виникнення держави, розвиток економіки. Сільське господарство. Підручник Історія світової економіки під ред. Поляка с. 33-34</p> <p>Палестина Ремесла і торгівля Міста. Будівництво Розпад держави. Діаспора. Підручник Історія світової економіки під ред. Поляка с. 34-36</p> <p>Економічне значення єврейського розсіювання для Палестини та інших країн. Підручник Історія світової економіки під ред. Поляка с. 36-37</p> <p>. Чи існувала насправді Вавилонська вежа https://www.eg.ru/culture/351093/</p> <p>Закони Хаммурапі - аналіз http://rushi.com/index.php/ancient-east/4495-zakony-khammurapi-analiz</p> <p>Давня Месопотамія: скована свобода і емансиповане рабство https://www.socionauki.ru/journal/articles/364728/</p>	3
4	<p>Підготовка за конспектом та наданою літературою до семінару за темою 4. Економічна історія Стародавньої Греції (античність).</p> <p>Підготувати доповіді.</p>	2
5	<p>Прочитати конспект та рекомендовану літературу за темою 5. Греко-скіфська доба на території сучасної України</p>	2

	Підготувати презентацію за темою, наданою викладачем кожному студенту	
6	Підготовка за конспектом та наданою літературою до семінару за темою 6. Економічна історія Стародавнього Риму (античність) Написати есе за визначеним планом та темою	2
7	Прочитати конспект та рекомендовану літературу за темою 7. Економіка території українських земель Римо-сарматської доби	2
8	Повторення матеріалу для написання контрольної роботи 1	5
9	Підготовка за конспектом та наданою літературою до семінару за темою 8. Середньовіччя: становлення та розвиток феодальної економіки. Підготуватися до тесту за темою.	3
10	Підготувати до семінару доповіді за темою 9. Період пізнього середньовіччя: розкладання феодального ладу і формування капіталістичного способу виробництва (кінець XV - середина XVII ст.) Підготуватися до тесту за темою.	3
11	Прочитати конспект та рекомендовану літературу за темою 10. Економіка Київської Русі (IX - XII ст.). Підготувати доповідь та презентацію	3
12	Підготовка за конспектом та наданою літературою до семінару за темою 11. Особливості соціально-економічного розвитку земель Київської Русі у період феодальної роздробленості (XII-XIV ст.). Економічне життя українських земель під владою Польщі та Литви (кінець XIV — перша половина XVII ст.) Підготувати доповідь та презентацію	3
13	Підготовка за конспектом та наданою літературою до семінару за темою 12. Європейська економічна історія Нового часу	3
14	Підготовка за конспектом та наданою літературою до семінару за темою 13. Виникнення Сполучених Штатів Америки та формування економіки США. Підготувати есе за виданим питанням за темою.	3
15	Прочитати конспект та рекомендовану літературу за темою Тема 14. Економіка російських земель періоду Нового часу. Підготувати есе за виданим питанням за темою.	3
16	Прочитати конспект та рекомендовану літературу за темою Тема 15. Економічна історія світу в Новітні часи	4
17	Підготовка за конспектом та наданою літературою до семінару за темою 16. Економічна історія світу в Новітні часи. Підготовка доповідей за темами (тему для студента визначає викладач, доповідь у вигляді тез, що відображають основні історичні події та їх наслідки - до 4 хвилин): Здійснення нової економічної політики в Україні (1921–1928) Більшовицькі методи «навздогінної» модернізації(1929–1938) Господарське становище західноукраїнських земель (1918–1939) : Західна Україна, українські землі королівської Румунії, українські землі у складі Чехословаччини. Кооперативний рух в Україні за умов ринкової	4

	<p>економіки другої половини XIX – 1939 р. Економіка України під час Другої світової війни(1939–1945) Україна у першому повоєнному десятилітті(1946–1955) Історико-економічний аналіз грошових реформ радянської влади. Економіка України в добу десталінізації(1956–1965) Роль і місце господарства України в народногосподарському комплексі СРСР. Становлення національної економічної політики незалежної України. Аналіз ринкової трансформації національної економіки незалежної України Земельна реформа в незалежній Україні: завдання, етапи, результативність. Історія формування приватної власності в незалежній Україні. Розвиток підприємництва в Україні в умовах перехідної економіки від соціалістичної до ринкової. Становлення національної фінансової, грошово-банківської системи незалежної України. Труднощі та проблеми здійснення політики переходу до ринкової економіки в Україні. Відродження та розвиток фермерства в Україні. Інтеграція економіки незалежної України у світовий ринок</p>	
19	Повторення вивченого матеріалу, підготовка до заліку	10
	Разом	56

6. Індивідуальні завдання

Передбачено написання однієї контрольної роботи за розділом 1. Студент отримує індивідуальне завдання для виконання контрольної роботи та детальні критерії оцінювання роботи. Робота передбачає використання додаткової літератури.

Контрольна робота . Приклад

Варіант 1

1. Дайте розгорнутий повну відповідь 1,25 б.

Господарювання часів неоліту (різні рівні розвитку племен в неоліті, неолітична революція, перший і другий великий суспільний поділ праці)

2. Тести (0,5 б. За кожен правильну відповідь)

2.1. Оберіть варіант, який не є причиною виникнення перших держав на Сході

А) поява класів рабів і рабовласників

Б) іригаційна економіка

В) поява общинної власності

Г) необхідність захисту від зовнішніх ворогів

Д) поява приватної власності

2.2 У Вавилонії частина людей, які були зайняті в системі адміністрації та управління називалися

- А) лихварями
- Б) царськими людьми
- В) жрецької адміністрацією
- Г) радою громади

2.3. Колодязні поля - це

- А) Назва іригаційної системи Стародавнього Китаю
- Б) система землекористування Стародавнього Китаю
- В) назва земель, які перебували у державній власності
- Г) назва одиниці адміністративного поділу Стародавнього Китаю

2.4. Особливий тип держави, що виник як колектив громадян-землевласників, що представляє собою місто з прилеглою до нього сільській територією, в Античній Греції називався

- А) громада
- Б) громада
- Г) поліс
- Д) метрополія

2.5. Престижна економіка - це поняття, що відноситься до

- А) сучасній економіці
- Б) пізнього палеоліту
- В) мезоліту
- Г) неоліту
- Д) до античності

3. Дайте розгорнутий повну відповідь 1,25 б.

Економіка Риму в період республіки: політичний устрій республіки; боротьба патриціїв і плебеїв: причини протистоянь, результат конфлікту

7. Методи контролю

Метод контролю – це система дій, націлена на перевірку знань студента.

У даному курсі дисципліни «Економічна історія» використовуються наступні форми контролю:

усний контроль, що по своїй сутності передбачає діалог і перевірку репродуктивного відтворення студентом отриманої інформації, а також усний контроль у формі доповіді студентом стосовно питання, яке не було висвітлене в рамках інформації, наданої у лекції (останнє семінарське заняття передбачає виступ із доповіддю на 4 хвилини, підготовленою під час самостійної роботи студента);

дискусія, що передбачає активний диспут між усією групою та викладачем стосовно знаходження відповіді на поставлене питання;

письмовий поточний тестовий контроль;

письмовий контроль у вигляді написання 1 контрольної роботи (в аудиторії), що містить як завдання, що потребують розгорнутої відповіді, так і тести;

перевірка письмових робіт та усних завдань, виконаних в рамках самостійної роботи студента;

підсумковий контроль у вигляді письмового заліку.

У разі настання / подовження дії обставин непоборної сили (в тому числі запровадження жорстких карантинних обмежень в умовах пандемії з заборонаю відвідування ЗВО) здобувачам вищої освіти денної форми навчання надається можливість написати контрольну чи скласти залік дистанційно на платформі Moodle в дистанційному курсі «Економічна історія» (<https://dist.karazin.ua/moodle/course/view.php?id=2470>)

Критерії оцінки успішності та результатів навчання

1. За кожен тему встановлено максимальну кількість балів, що їх можна отримати, виконавши усі запропоновані завдання повно та без помилок. Зазвичай сюди входить відповідь на запитання, винесене на обговорення на семінарське заняття, або виступ з проблематики, винесеної у самостійну роботу студента, надання письмової роботи по самостійній роботі студента (есе, презентація...), а також чіткі короткі відповіді студента на додаткові питання викладача в рамках, винесеної на обговорення теми. Якщо студент плутано та неповно відповідає на основне питання, не відповідає на додаткові питання – його бал знижується. Підвищити його студент може, проявляючи подальшу активність на семінарі, відповідаючи на питання, поставлені іншим студентам, якщо ті не знають відповіді. Останнє семінарське заняття містить теми для доповідей студента. Доповідь має носити тезисний характер і містити хронологію історичної події та її

наслідків відповідно до теми доповіді. Час на доповідь - 4 хвилини. Студент має проявити здібність вивчити, оцінити і коротко викласти проблемне питання. Максимальний бал виставляється за наявності чіткої, правильної, стислої, логічно побудованої доповіді, за умови вкладення у відведений час.

2. У курсі дисципліни передбачено 1 контрольну роботу. Контрольна робота виконується в аудиторії і передбачає певну кількість балів за кожне із завдань у варіанті. Бали за кожне завдання вказані у варіанті. Повне і правильне виконання усіх завдань дає максимальний бал.

3. Підсумком вивчення дисципліни є складання письмового заліку. Макет завдання надається студентам заздалегідь разом із питаннями до заліку. Біля кожного завдання у заліковому варіанті проставлено максимальну кількість балів, що їх можна отримати за наявності чіткої, правильної відповіді.

Увага. У разі настання / подовження дії **обставин непереборної сили** (в тому числі запровадження жорстких карантинних обмежень в умовах пандемії з заборонаю відвідування ЗВО) здобувачам вищої освіти денної форми навчання певний відсоток семінарських занять може бути проведений в дистанційній формі (із використанням **платформи Moodle та Zoom**)

8. Схема нарахування балів

Поточний контроль, самостійна робота														Залік	Сума		
Розділ 1						Розділ 2						Контрольна робота , передбачена навчальним планом	Разом				
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	T15				
3	3	6	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	8	10	60	40	100

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка	
	для чотирирівневої шкали оцінювання	для дворівневої шкали оцінювання
90 – 100	відмінно	зараховано
70-89	добре	
50-69	задовільно	
1-49	незадовільно	не зараховано

9. Рекомендована література

Основна література

1. Вербова О. С. Історія економіки та економічної думки : навчальний посібник / О. С. Вербова, М. В. Вербовий ; наук. ред. Г. І. Башнянин, В. С. Загорський. – Львів : Новий Світ-2000, 2013. – 391 с.
2. Гусейнов Р. М. Экономическая история. История экономических учений : учебник / Р. М. Гусейнов, В. А. Семенихина. – 3-е изд., стер. – М. : Омега-Л, 2009. – 383 с.
3. Економічна історія України: Історико-економічне дослідження : в 2 т. / [ред. рада : В. М. Литвин (голова), Г. В. Боряк, В. М. Геєць та ін. ; відп. ред. В. А. Смолій ; авт. кол. : Т. А. Балабушевич, В. Д. Баран, В. К. Баран та ін.] ; НАН України, Ін-т історії України. – К. : Ніка-Центр, 2011. – Т. 1. – 696 с.
4. Економічна історія України: Історико-економічне дослідження : в 2 т. / [ред. рада : В. М. Литвин (голова), Г. В. Боряк, В. М. Геєць та ін. ; відп. ред. В. А. Смолій ; авт. кол. : Т. А. Балабушевич, В. Д. Баран, В. К. Баран та ін.] ; НАН України, Ін-т історії України. – К. : Ніка-Центр, 2011. – Т. 2. – 608 с.
5. Історія економіки та економічної думки: навчально- методичний посібник / С.О.Нікола, Ю.О.Ніколаєв. – Одеса: “Одеський національний університет імені І.І.Мечникова”, 2015. – 132 с.

Допоміжна література

1. Економічна історія зарубіжних країн : навчальний посібник / М. О. Уперенко, Е. А. Кузнецов, В. В. Деречин, П. М. Леоненко. – Х. : Бурун Книга, 2009. – 559 с.
2. Історія бізнесу. Світова історія економіки від неоліту до глобалізації / Н. Піпер ; пер. с нем. О. Логвиненко. – К. : К.І.С., 2006. – 172 с.
3. Історія економіки та економічної думки: від ранніх цивілізацій до початку ХХ ст. : навчальний посібник / ред. [В. В. Козюк](#), [Л. А. Родіонова](#). – К. : Знання, 2011. – 566 с.
4. Історія економічних учень : навчальний посібник / П. П. Несененко, О. А. Артеменко. – Одеса : ОНЕУ : ФОП Гуляєва В. М., 2017. – 448 с.
5. История мировой экономики / под ред. Г. Б. Поляка, А. Н. Марковой. – М. : ЮНИТИ, 2002. – 727 с.
6. История э кономики : учебник для вузов / под общ. ред. О. Д. Кузнецова, И. Н. Шапкина, А. С. Квасова, Ю. К. Федулова, Е. Г. Лисовской, Л. И. Пермяковой. – 2-е изд., испр. и доп. – М. : ИНФРА-М, 2011. – 416 с.

7. Лазарович М. В. Економічна історія : навчальний посібник / М. В. Лазарович . – К. : Знання, 2008 . – 431 с.
8. Лановик Б. Д. Економічна історія України і світу : підручник / Б. Д. Лановик, З. М. Матисякевич, Р. М. Матейко. – 8-ме вид., перероб. і доп. – К. : ВІКАР, 2006 . – 495 с.
9. Шевчук Д. А. История экономики / Д. А. Шевчук. – М. : Эксмо, 2009. – 305 с.
10. Экономическая история России с древнейших времен до 1917 г. : в 2 т. : энциклопедия / РАН, Научный совет по проблемам российской и мировой экономической истории ; редкол. : В. В. Алексеев, Б. В. Ананьич, Л. И. Бородкин ; отв. ред. Л. М. Епифанова. – М. : РОССПЭН, 2008. – Т. 1. А – М. – 1470 с.
11. Экономическая история России с древнейших времен до 1917 г. : в 2 т. : энциклопедия / РАН, Научный совет по проблемам российской и мировой экономической истории ; редкол. : В. В. Алексеев, Б. В. Ананьич, Л. И. Бородкин ; отв. ред. Л. М. Епифанова. – М. : РОССПЭН, 2009. – Т. 2. Н – Я. – 1287 с.
12. Экономическая история зарубежных стран : учебное пособие для вузов / Н. И. Полетаева, Л. Ф. Пашкевич, Г. Ф. Шаповал, Г. И. Ермашкевич ; под ред. В. И. Голубович . – 4-е изд., стереотип . – Минск : Экоперспектива, 2003. – 589 с.
13. Юхименко П. І. Економічна історія : навчальний посібник / П. І. Юхименко. – 3-те вид., випр. і доп . – К. : ВІКАР, 2012. – 341 с.

10. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. Інститут історії України[електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://history.org.ua/uk>
2. Лента исторических событий [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.garshin.ru/history/chronology.html>
3. Намедни с Леонидом Парфёновым. [електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.youtube.com/channel/UCbhMGG0ZievPtK8mzLH5jhQ>

11. Особливості навчання за денною формою в умовах подовження дії обставин непоборної сили (в тому числі запровадження карантинних обмежень через пандемію)

В умовах дії карантинних обмежень освітній процес в університеті здійснюється за змішаною формою навчання, а саме:

– дистанційно (за затвердженим розкладом занять) на платформі Zoom проводяться всі лекційні заняття;

– дистанційно на платформах Moodle та Zoom в певному відсотку можуть проводитися практичні (семінарські), індивідуальні заняття та консультації, контроль самостійної роботи, можливе написання контрольної роботи, передбаченої навчальним планом;

– аудиторно (за затвердженим розкладом занять) проводяться практичні та семінарські заняття у навчальних групах кількістю до 20 осіб з урахуванням відповідних санітарних і протиепідемічних заходів.

Складання підсумкового семестрового контролю: в разі запровадження жорстких карантинних обмежень з заборонаю відвідування ЗВО студентам денної форми навчання надається можливість (за заявою, погодженою деканом факультету) скласти **залік дистанційно на платформі Moodle** в дистанційному курсі «Економічна історія», режим доступу: <https://dist.karazin.ua/moodle/course/view.php?id=2470>